

# ANADOLU'NUN ÇOBAN KÖPEĞİNİN BİLE KUYRUĞU DİKTİR

Aydınlık Dergisi, 24 Şubat 2002

Yıldırım Koç

Macar işverenlerinin önde gelenlerinden biri birkaç hafta önceki bir toplantıda şöyle demiş: “50 yıl Sovyetler Birliği’nden gelen komiserlerden emir aldık. Ne derlerse yapardık. Şimdi de Avrupa Birliği’nin komiserlerinden emir alıyoruz. Ne derlerse yapıyoruz.”

Bunu geçenlerde kişiliğine, deneyimine ve bilgisine güvenip saygı duyduğum bir İngiliz işvereni anlattı. Derin deneyimiyle yaptığı değerlendirmeleri aşağıda özetliyorum:

“Avrupa Birliği’ne aday 13 ülkeden yalnızca Türkiye ve Malta kendi kaderini tayin edebilecek, Avrupa Birliği’ne girmeden de varlığını ve bağımsızlığını sürdürebilecek güce sahip. Diğer ülkelerin Avrupa Birliği’ne girmekten başka çareleri yok. Bunu çok iyi biliyorlar. Bu nedenle de, Avrupa Birliği onlardan birşeyler istedi mi, hiç tereddüt etmeden yapıyorlar. Kamuoyları da bunu destekliyor. Türkiye ve Malta’nın durumu bunlardan farklı.

“Avrupa Birliği’ne üye olabilmek için önce Kopenhag kriterlerini yerine getireceksiniz. Ancak bu yeterli değil. Avrupa Birliği müktesebatına (mevzuat bütünlüğüne) da uymak zorundasınız. Ancak Avrupa Birliği müktesebatı sabit bir bütünlük değildir. Sürekli yeni metinler eklenir. Doğu ve Orta Avrupa ülkelerinde bazen müktesebata uyum sağlamak için bir yasa çıkarırlar; ancak bu arada Avrupa Birliği müktesebatı değişmiştir ve bu ülkede çıkarılan yasanın yeniden değiştirilmesi gerekebilir. Bu nedenle, müktesebat, ‘hareket halindeki bir hedef’tir. Ancak, Avrupa Birliği’ne girmek istiyorsanız, müktesebata uyacaksınız. Avrupa Birliği hiçbir ülke için istisna koyamaz.”

İngiliz işverenin bu söylediklerini dinlerken iki olay aklıma geldi.

Birkaç yıl önce, Macaristan’da bir sendika toplantısında bir Alman sendika temsilcisinin Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin sendikacılarına çok kötü davranması üzerine, çay arasında Macar sendikacıya, “sana ikinci sınıf muamelesi yapıyorlar; bunu kabullenme,” dediğimde, yanıtı, “üçüncü sınıf olacağıma ikinci sınıf olurum, daha iyi” olmuştu. Ben, “ulusal egemenlik ve ulusal onur diye birşeyler var; bu davranışları bunlarla nasıl bağdaştırabiliyorsun” dediğimde, “küreselleşen dünyada ulusal egemenlik mi olurmuş” yanıtını vermişti. Bu arkadaş bir gece önce yemekte bana, “sen Türksün, bizi 150 yıl boyunduruk altında tuttunuz” diye takılıyordu. Söylediklerini duyunca, “benim seni anlamam çok zor; ben Anadolu Türküyüm, hiç boyunduruk yaşamadım” dedim ve tartışmayı kestim. İngiliz işveren temsilcisinin Macarlara ilişkin anlattıkları, aklıma hemen bu tartışmayı getirdi. Tabii, Avrupa Muhibleri Cemiyeti üyelerinin tavrının bu Macar sendikacısınıninkiyle aynı olduğunu söylemeye gerek yok.

İkincisi de kangal köpekleriyle ilgili. Kangal köpeklerini çok iyi bilen bir veteriner arkadaşım, bu köpeklerin, içgüdüsel olarak yaptıkları çoban köpekliliği dışındaki işler için eğitilemediğini söyledi. Örneğin, narkotik köpeği olamıyorlarmış. Daha doğrusu, olmuyorlarmış. Terbiye edilmeyi reddediyorlarmış. Kangallarla ilginiz olduysa, bilirsiniz. Kangallar olağanüstü sadık ve cesurdurlar. Ayrıca çok zekidirler ve duygusaldırlar. Bu nedenle, terbiye olamamak değil, terbiye edilmeyi reddetmek, terbiyeyi kabul etmemek söz konusudur. Kangal köpeğinin özelliklerinden biri de, kuyruklarının hep dik durması, yukarıya doğru daire çizmesidir. Kangallar kuyruğu hep dik tutarlar. Şu Anadolu ne ilginç bir bölge ki, köpeği bile dikbaşı, kuyruğu dik. Ama Anadolu’da her köpek de Kangal değil. Bir bölümünün kuyruğu hep iki bacağının arasında kıstırılmış durumda.

Avrupalı bize Müslümanlık nedeniyle mi karşı? İlgisi yok. Bu Anadolu insanı boyunduruk yaşamamış, dik başlı. Bırakın bizi, bizim köpeğimizin bile terbiye edilmeyi reddetmesi, kuyruğu sürekli dik tutması bunun örneği değil mi? Avrupalı, kendisine teslim olacakları, boyunduruk kabul edecekleri istiyor. Kuyruğu dik tutuyorsanız, gerekçe uydurmada Avrupalının üstüne kimse yoktur. Karen Fogg’un Aydınlik’ta haftalardır yayınlanan yazışmalarını bu bakış açısıyla okuduğunuzda, ilişkileri ve niyeti anlamak daha kolaylaşıyor.